ރޯދައަކީ ހަމައެކަނި ނުކައިނުބޮއި ހުރުމަކަށް ކިޔާ ނަމެއް ނޫނެވެ.

10 ޖުލައި 2015 އަބްދުލްމަޖީދު ޖަމާލު އަބޫބަކުރު ފިޤުހު, ދީނާއި ދުނިޔެ 0

ޔިރިލި ރަސޫލާ ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ ޙަދީޘްކުރައްވާފައިވެއެވެ. "من صام رمضان إيمانا واحتسابا غفر له ما تقدم من ذنبه" މާނައީ : "ﷲ ގެ އެއްކައުވަންތަކަމަށް އީމާންވެފައިވާ އެކަލާނގެ ރަޙްމަތުން ސަވާބާއި ދަރުމަ އެދި ރަމަޟާންމަހު ރޯދަހިފައިފިމާ ދަންނަވާށެވެ. އެމީހާގެ އިސްވެ ގޯސްތަކުގެ ފާފަތައް ފުހެލެއްވޭނެއެވެ." މި ޙަދީޘް ރިވާކުރައްވާ އަލްއިމާމުލް ބުޚާރީއާއި، އަލްއިމާމުލް މުސްލިމެވެ. މި ޙަދީޘުން އެކަށީގެން ރޯދައިގެ މާތްކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަ އެނގެއެވެ.

ރޯދަ މި ލަފުޒަކީ ފާރިސީ ބަހުން އައިސް ދިވެހިބަހުގައި ލަފުޒެއް ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭއެވެ. ރޯދައިގެ މާނަކަމުގައި ދިވެހި ބަސް ފޮތުގައި ވަނީ އެއީ "ފަޖުރު ޖެހުމުން އިރު އޮއްސެންދެން ކާބޯތަކެއްޗާއި ޝަހުވަތު ފުރިހަމަކުރުމާއި ނުކައި ހުންނަ ހުރުން" ކަމަށެވެ. އަދި "ހުއި އިސްލާމް ދީނުގެ ރުކުނުތައް" ވެސް އޮވެއެވެ. އެގޮތުގެމަތިން "ރޯދަ" އަކީ މި ކިތާބީ އަރަބި ބަހުން ކިޔާ الصيام މި ލަފުޒަށެވެ. އަރަބި ބަހުގައި އެބަހުގެ މާނައަކީ ހިފެހެއްޓުމެވެ. ނަމަވެ ދަރުމުވެއެވެ. މި ލަފުޒު މި ދީނުގައި މާނަކުރެވިގެން ޢިބާދަތްތަކާއި މަރްޔަމް ސޫރަތުގެ 26 ވަނަ އާޔަތުގައި ﷲ ތަޢާލާ (މަރްޔަމްގެފާނަށް) ވަޙީކުރެއްވި ބަސްފުޅެއްގެ މާނައިގައި ވެއެވެ. "ދެން ކަމަނާއަށް މީހަކު ފެނިއްޖެނަމަ ބުނާށެވެ. ހަމަކަށަވަރުން އަޅުގަނޑު މިއަދު ރަޙްމާނުވަންތަ ރަސްކަލާނގެ ޙަޟްރަތަށް ރޯދަހިފުމަށް ނަދުރު ގެންގުޅެމެވެ! ފަހެ އަދު އަހުރެން، އެއްވެސް މީހަކާ ވާހަކަދައްކައި ނުދެއްކާނެމެވެ." މިބަސްގައި މިލަފުޒުގެ މުރާދަކީ ވާހަކަނުދައްކައި ހުރުމެވެ. ނަމަވެ ވާހަކަދައްކާތީ ދުރުވެގެން ހުރުމެވެ. ނަމަވެ ވާހަކަދެއްކުން ދުރުކުރެވުމެވެ.

ރޯދައިގެ ޝަރުޢީ މާނައަކީ ރޯދަހިފުމުގެ ނިޔަތުގައި، ފަޖުރުކުރިއްސުމުން އިރުއޮއްސުމަށްދާންދެން އެ ރޯދަ ގެއްލިދާފަދަ ކަންކަމުން މަނާވެގެން ދުރުހެލިވެގެން ހުރުމެވެ. ރޯދަ ގެއްލިދާފަދަ ކަންތައްތައް ވަރަށް މަދެވެ. ހަމަކަށް ވިސްނާނަމަ އެއީ ކައިންބުއިމުންނާއި ޖިންސީ ކަންކަމުން ދުރުވެގެން ހުރުމެވެ. ނަމަވެސް ފުރިހަމަ މާނައިން ބަލާނަމަ، އެއަށްވުރެ މާ ގިނަ ކަންތައްތަކުން ދުރުހެލިވާންޖެހެއެވެ.

އެހެންކަމުން ރޯދައަށް ހުރިހާ ހުރުމަތްތަކައި ދުރުހެލިވާންޖެހޭ ކަންތައްތަކުން ދުރުހެލިވާންޖެހެއެވެ. މިފަދަކަންކަމުން ދުރުހެލި ނުވާނަމަ، ކައިން ބުއިމުން ދުރުހެލިވެގެން ހުރުމަކީ ބޭނުމެއްނެތްކަމެވެ. ނަބިއްޔާ ނުފޫޅި ރޯދަ ހުއްޓުވާ، ބަލިކަމާއި ހުސްކަމާއި ކަތިލިއްކަން ނުނެތް އެހެން ކަމެއް އެފަދަމީހަކަށް ނުލިބޭނެއެވެ.

މިވާހަކަ އަލިގަނޑު މި ދެންނެނީ އަންނަނިވި ޙަދީޘުން ރަނގަޅަށްކަށަވަރުވެއެވެ. ހަބީބީ ރަސޫލާ ޙަދީޘްކޮށްދެއްވައިފައިވެއެވެ. "مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّوْرِ وَالْعَمَلِ بِه فَلَيْسَ للهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَه"(البخاري) މި ޙަދީޘްގެ މާނައީ "ދޮގުހެދުމާއި ހުތުރުކަންތައް ހަދައިފިކަން ދުރުހެލިނުވާމީހާ، ކައިބުއިމުން ދުރުކޮށްލުމަކީ ﷲ އަށް ބޭނުންތެރިކަމެއް ނެތެވެ." އެހެނީ ރޯދައަކީ ދުވާލުގެ ވަގުތުގައި ކައިބުއިމުން ދުރުހެލިވުމެއް ކަމުގައިވާތީ، ދީނުގެ ފަރުވާތަކުގެ ދަރަޖައާއި ބޭނުންތެރިކަން ލިބިގެންދާނީ އެ ކަމާއި އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރާ ހިނދުންނެވެ. އެހެން ކަމުން މިފަދަ ހަދީޘްތަކުން ދީނީ ޢަމަލުތައް ފުރިހަމަކުރާކަން، ބޭނުން ހާސިލު ނުވާނެކަމެވެ.

އަދިވެސް ހަދީޘް ކުރައްވާފައިވެއެވެ. "كَمْ مِنْ صَائِمٍ لَيْسَ لَه مِنْ صِيَامِهِ إلاّ الْجُوْعُ وَالْعَطَش" "رواه أحمد والدارمي وابن ماجه" މާނައީ "ރޯދަ ހިފައިގެން، ބަނޑުހައިވުމާއި ކަރުހިއްކުމުން ނޫން އެހެން ކަމެއް ނުލިބޭ ރޯދަވެރިން ރޯދަހިފާ ގިނަބަޔަކު ތިބިދާނެއެވެ." މި ހަދީޘްގެ މުރާދަކީ ރޯދައަށް ހުރުމަތްތަކުގައި ކަންކަން ދުރުނުކޮށް ހަދައިކަނޑައި ނުބައި ނުބައި ދީނީ އުސޫލްތައް ރޯދައަކަށް ނުވާނެކަމެވެ.

އަލްގައްޒާ މި ހަދީޘް ފޮނުވައި މި ދީނުގެ ބައިވަރު ކަންތައްތަކުން މަގުފޮހެވެނީ ކަމާއެކު ﷲ އަށްޓަކައި ރޯދަހިފާ ބޭނުމަކީ ހުސްކަމެއް ނޫނެވެ. ސާބިތު ރޯދައިގެ ސަވާބު ލިބިގެންނެވެ.

ރޯދަވަނީ ހުސްބަނޑު ދުވަސްކޮޅެއްގައި ހުސްބަނޑު މިސްކީނަކަށް ހަމަ އިންސާނިއްޔަތު. ވީމާ، އަތުގައި އަހުރިސްކާތް ދިރުން ހާ ވާގޭ ފަހަރުމަތިވެ. ވެރިކަމާ ކަމަކާ ހަރުގެ ވަރަކަށް ހުރުން ގާތްކުރައްވާ. އަޅުގަނޑުގެ ހަކުރު އަކާޝަ ފޮނުވައި ހަޔާތުގައި ހިރަދުތައް ނަމަ ދިރުން ޤަދަރު ޝަރީޢާ ވެރިކަން ދެފުށް ބަހައްޓައިގެން މިންޑާކު އަޅުގަނޑު އިނާސަވާގެ އިދާރާގެ ފަރާތުން ރަނގަޅަށްކުރެވޭނެ. އެހެންކަމުން ރޯދައަށް ވަރަކަށް ހަވާސް ހުރިހާ ކަމެއް ގުޅިގެންދެވޭ. ރޯދަވެސް ހުސްބަނޑު ހިތްޕުރާ ރޯދަވަނީ ފަރުވާ އިސްލާމް ދީނާއި (އިހުޔާ ހަވާސްތަށް ހިއްސާ) ހަޖު އަދިކަމެއް ކަރުގެ އަމާޒު ސިފައިގެ ދިރުން ފަރުމާގެ ބަލިއްޖެއެވެ. މި

ދީނާގެ ތަދައިން އެނގޭގޮތް ކަރުހިއްކަން ނޫން އެއްޗެއް ދިބެހެންވެއްޖެ!ހިމާ ފަދަ މުސްލިމު އަޝްރު އަހާއާ ދިމާއަށް މި ގޮތަށް ހަރުކުރުވުމަށް އެއްޗިހި ގޮތުގައި ހިއާ ނުބައިކަމުގެ ކަން، އަދި މި ފަދަ ނޫތާދު ޖަމާޢަތުގެ ސަބަބުން ތާދައިގެ ސަވާބު ނުލިބިދާނެކަން އެނގޭނަމަ މި ފަދަ ކަންތައްތައް ނުކުރުން ގޮތާއެވެ.

އިސްކަންދަރު މިސްކިތުން ތަރާވީހު ނަމާދުން ހިމިޔަން ފާޅު އެހެތުންގެ ގަރާރުކުރެވެ. ކަންމަތިވެސް އެއްޗެއް ކަމުން ފެންބޮޑުން އަދި ބަދަލުވެ. ކާއެއްޗިހި ހުރި ޚާކާޑުތަކާއި ފެންފުޅުތައް ހަމަ ހުސްވާއިރަށް ރޯޝަނި ޑޭޓާއި ހުރި ސަމާކަމުތަކުގެ ބިޔަރުދަން ހަމަ އެއްވެސް ފާކަރާއި ނުހި އެއޮއި އުކައިބީއަވެ. މަގުމައްޗަށް ޖާރު ތަންތަނުން ކާނާއްވުމަކީ ހަހައި ނުބައި ކަމެއް ކަމާއި މަގުމަތީން ކާނާކާދެއް ސާފުކުރުމަކީ ހިއާ ސަވާބެއް ހުނުހަ ކަމެއްކަން އެނގޭނަމަ މި ގޮތަށް ޖިމާވާ އެއްޗެއް އަޖުކަދެން ނަގައި މަގުމައްޗަށް އުކަމުކަން ނުދިނުމީ ހެވެ.

މި ދަންނަވައިދީ ހަމައެކަނި ދެ މިސާލުކަވެ. މިފަދަ އެހެން ކަމެއް ކަނޑު ދުވަހުކުރެވޭ އަތުލެވޭނޭ މަސްއަލަތައް ތަކުރާރުކުރުން އެބަފެނެއެވެ. މިފަދަ ކަންކަމުގައި ފުރިހަމަ ޝަރުއީގެ ސަބަބު އަތުވެޔޭ މަސްއަލަ ބޭނުންތަކަށް ކައިސްބައިވާއި ޖިނާޔަ ޖަހަމުތަކުން ދުރުވެގެން ހުރުމުގެ އިތުރުން ރަގަނޑާއި ދުވާލުގައިވެސް ދުރުހުލުވެގެން ހުންނާނޭޖެހޭ ކަންތައްތަކަކީ. ފުރިހަމަ ޝަރުއީކަންތައްތަކާއި ޢަމަލުކުރަން. ތަދައިގެ ސަބަބުން އެނގޭ ހުރިހައި ފާފައެއް ފޮހެވިގެންދާނީ އެމުކުރާނެ. އެހެންނޫނީ އެ މީހަކު އާ ތަދު ހިފައިގެން، ބަނދުހައި ހުރިކަމާއި ކަމުރުއްކުން ނޫން އެހެން ކަމެއް ނުލިބޭ ތަދުވެރިންގެ ވަރުގައި ހިމެނިދާނެ އެވެ. ތަދައިގެ (ހަޔާތުގައި) ހަމައެކަނި ނުކައިނުބައި ހުރުމަށް ނުނުވެ.